DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 6. årgang. ISSN: 2446-0079

Ufejlbarlig logik møder månemandens ånd

Der bliver skrevet en del samfundskritisk poesi, som detaljeret udpensler senkapitalismens reduktion af menneskets eksistens til laveste mat...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og bringer desuden andre litterære læsninger, klummer, skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskrifterts forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan kan se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem de skriver om.

Links til digitale tidsskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet
- The Public Domain Review

Steinbeck-tema i Den smalle bog

- Læs Egil Hvid-Olsens introduktioner til ni af hovedværkerne

onsdag den 26. maj 2021

Poetisk dystopi

Rakel Haslund-Gjerrild: "Alle himlens fugle", Lindhardt og Ringhof 2020, 199 sider, 249,50 kr.

Af Egil Hvid-Olsen.

Da jeg i sin tid læste Cormac McCarthys "The Road" (2006, dansk "Vejen" 2008), blev jeg præsenteret for en vildt skræmmende postapokalyptisk dystopi. Da bogen blev filmatiseret, bekræftedes romanens indtryk, hvilket hverken gjorde bog eller film dårlig, men blot slog fast, at McCarthys historie er ualmindelig barsk – selvom den slutter med en smule håb.

Med Rakel Haslund-Gjerrilds "Alle himlens fugle" er der ikke udkommet et egentligt modspil til "The Road", for i bund og grund er Haslund-Gjerrilds roman mindst lige så barsk som McCarthys, men den bevæger sig på et helt andet fortælleplan fuld af poetiske beskrivelser, der løfter blikket fra menneskets uddøen til livets trodsige beståen. Således bliver "Alle himlens fugle" et profetisk advarende gravskrift over menneskeheden, hvis vi ikke tager blandt andet klimaproblemerne alvorligt. Men samtidig udgør romanen en lovprisning af det liv, der får bedre levevilkår, hvis mennesket ikke længere er tilstede til at overforbruge klodens ressourcer.

Fortrolighed med naturen

En teenagepige påbegynder en vandring gennem en destrueret verden. Stigende vandstand markerer, at der ikke er blevet taget hånd om CO_2-udledningen, men samtidig antydes det, at der også har været en pandemi og en krig på spil.

Selvom pigen lever i forladte og forfaldne menneskeboliger, er hun blevet knyttet helt nær til naturen, fordi det er den eneste måde, hun kan skaffe føde på. Hun observerer særligt fuglene, som hun misunder for det overblik, hun ikke har fra landjord og vandoverflade. Beskrivelserne er smukke, som denne om hejren:

"Den er så ubevægelig at den har standset tiden, ikke én fjer dirrer, kun regndråbernes ringe i vandet viser at tiden løber som den plejer, men så, et hårdt plask, og i ét nu har den fisken i næbet, sluger fangsten hel og stiller sig til at vente igen. Når den endelig siger noget, har det samme præcision som dens venten, et par hæse kald der runger mellem husene før den bliver tavs igen." (s. 30).

Pigen opnår en fortrolighed med naturens elementer, og dog må hun revidere sit syn på vand, da hun med nød og næppe har forceret en flod:

"Vandet praler ikke, det kan se stille ud, men under overfladen er der kraftige strømme, og der er ingen hjørner at gemme sig i, vand fylder alt, og det fylder kroppen op, vandet vil kun sig selv indtil alt andet er presset ud." (s.126-127).

Fra menneske til dyr

Et gennemgående tema i "Alle himlens fugle" er pigens forhold til sproget. Tidligere fulgtes hun med en kvinde, der sandsynligvis var hendes mor, selvom pigen har droppet m'et og betegner hende med navnet Or. Den amputerede titel viser, hvor mangelfuldt sproget bliver, når man ikke har nogen at tale med. Samtidig er der ikke langt fra "Or" til "Ord", og det er jo netop evnen til at formulere ord og sætninger, der konstituerer det at være menneske. Således er Or en repræsentant for menneskene. Hun udfører en fortvivlet, selvpålagt bod ved at bryde asfalt op, så græs i den blotlagte jord, og samle asfaltstykkerne i skamstøtter over sin egen art. Pigen derimod bevæger sig langsomt bort fra sit ophav i takt med, at hun lige så stille glemmer flere og flere ord. Dermed mister hun en vigtig del af det, der gør hende til et menneske. Mennesket er et socialt væsen, men man kan ikke være social, når man konstant er alene og sproget forvitrer. Derfor nærmer pigen sig i stadig større grad det dyriske, hvilket dog ikke beskrives som noget negativt, men som en uafvendelig skæbne, hun villigt og længselsfuldt tager på sig.

Sprogets forvitring skildres som sandkorn på bunden af havet: "Der ligger ordene og blander sig med hinanden som havbund, som et stort ord af de mange ord hun ikke længere husker, som ikke længere kan skilles fra hinanden. Nogle gange hvirvler ordene op i hende fordi hun ikke kan huske de rette ord, det er som at vade langs stranden og sparke til sandbund, så vandet bliver mudret og uroligt." (s. 180).

En vagtsom påmindelse

Den ramme, Rakel Haslund-Gjerrild bygger op i "Alle himlens fugle", er forfærdelig skræmmende, men i modsætning til McCarthys "Vejen" er romanen en poetisk nydelse af læse, fordi den fortælles på naturens præmisser. Der er noget selvmodsigende i denne nydelse, for baggrunden for de smukke naturbeskrivelser er udryddelsen af så godt som alt menneskeliv. Med sin roman minder Haslund-Gjerrild læseren om, at selvom kloden er 4,6 milliarder år gammel, har den ikke ubegrænsede ressourcer. Samtidig bliver det klart, at det ikke er kloden, der er truet på livet. Det er menneskeheden. Hvis først klodens ressourcer overforbruges på en måde, der ødelægger betingelserne for menneskeliv, vil kloden lige så stille – over flere millioner år - genopbygge det ødelagte. Nogle dyrearter vil være gået til, men nye vil opstå. At der blandt disse vil være menneskelignende arter er dog stærkt tvivlsomt. Med sine smukke, postapokalyptiske naturbeskrivelser bliver "Alle himlens fugle" således en vagtsom påmindelse om, hvor meget vi har at drage omsorg for, hvis vi ønsker, at også kommende generationer skal kunne nyde naturen og hinanden.

Indsendt af Egil Hvid-Olsen

Etiketter: boganmeldelse, prosa, roman

Brønnums virkelige virkelighed eller cyberworld og søgen i tågen

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Email address... Submit

Slå op i Den smalle bog

Søg

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

▼ 2021 (37)
- ► juli (1)
- ► juni (6)
- ▼ maj (6)
  - Thorvaldsen som rockstjerne og brugskunstner
  - Poetisk dystopi
  - Roman fra Italien og New York: Et fortættet billed...
  - Orakelfortællinger
  - En stikkontakt til nuet
  - Har man sagt a, må man vedblive med at sige a
- ► april (5)
- ► marts (7)
- ► februar (6)
- ► januar (6)

► 2020 (57)
► 2019 (49)
► 2018 (43)
► 2017 (36)
► 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- antologi (3)
- boganmeldelse (106)
- dagbøger (1)
- digtsamling (30)
- En litterær refleksion (5)
- essay (6)
- eventyr (4)
- fabler (3)
- faglitteratur (17)
- klassikerlæsning (16)
- kortroman (9)
- kunstbog (14)
- lyrik (4)
- noveller (11)
- prosa (10)
- prosadigt (2)
- roman (29)

Sidevisninger i alt

137,309